

कीर्तिपुर सन्देश

KIRTIPUR SANDESH WEEKLY

साप्ताहिक

वर्ष ६ अंक २१ (संयुक्तांक २७५) ने. सं. ११३७ थिलागा पारु बुधवा: २०७३ मंसिर २९ गते बुधवार (Dec14, 2016) मूल्य रु.१०/- पृष्ठ १२

हार्दिक बधाई

लेडिज फिटनेस च्याम्पीयनशीप-२०१६
र हालै थाईल्याण्डमा भएको डब्लू वि पि
एफ वर्ल्ड च्याम्पीयनशीपमा कांस्य पदक
जिति नेपालको नाम उच्च राख्न सफल हुनु

भएकी कीर्तिपुरकी चेली

ननिता महर्जनले

१३ औं ज्यापु दिवसको उपलक्ष्यमा युवा
प्रतिभा पुरस्कार (खेलकुड तर्फ) जित्न सफल
भएकोमा उहाँलाई हार्दिक बधाईको साथै
उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछौं।

दर्शन वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

ट्री मिडिया प्रा. लि

मोबिल्याण्ड इलेक्ट्रोनिक्स प्रा. लि.

आवर मोटर्स प्रा. लि

दर्शन ट्रेडर्स प्रा. लि

आदित्य लिक्वेयर्स प्रा. लि.

कीर्तिपुर

के जनजातिले मात्रै जातीय कुरो गर्छन् ?

नेपालको जातीय राजनीतिको यथार्थ

ज्योति दनुवार

आदिवासी जनजाति अधिकारकर्मी

नेपालको राज्यसत्तामाथि वारम्बार एउटा आरोप लाग्दै आएको छ । त्यो के भने राज्यले अहिलेसम्म निरन्तर खस आर्यलाई मात्र विशेषाधिकार र समृद्धि प्रदान गर्‍यो । संविधान ०७२ मा खस आर्यको परिभाषा र उनीहरूका लागि अनुकूल व्यवस्थाहरू हेर्दा यथार्थमा यो आरोपलाई बल पनि मिलेको छ । के प्रमाणित भएको छ भने नेपाल एकीकरण भएदेखि हालसम्म राज्यसत्ताको जातीय बनावट र चरित्र यथावत् छ ।

आम मानिसको जीवनस्तरमा आएको परिवर्तनलाई एक अर्कासंग तुलना गर्दा पनि यही निष्कर्ष निस्कन्छ । राज्यको श्रोत र शक्तिमाथि खस आर्यको करीब करीब पुर्ण पहुँच र नियन्त्रण छ । किनभने राजनीतिक दल, सेवा प्रदायक सरकारी संयन्त्र, प्रहरी र सेनामाथि खस आर्यकै हालीमुहाली छ । आर्थिक सामाजिक रूपले सबभन्दा समृद्ध समुदाय पनि खस आर्य नै हो । जबकि अन्य अधिकांश बहिष्कृत समुदायहरू निरपेक्ष गरीबीको रेखामुनि बाँच्न विवश छन् । नेपालमा सबभन्दा बढि सहरी जनसंख्या खस आर्यकै हो । अर्कोतिर यो एक्काईसौं शताब्दीमा पनि गुफामा बस्ने र यायावरको जिन्दगी बाँच्न बाध्य अभिशप्त समुदायहरू पनि नेपालमै छन् ।

यस्ता अनेकौं उदाहरणहरू छन् । र, यी सबैको निष्कर्ष के देखिन्छ भने यो देश कुनै एक समुदाय खस आर्यको लागि स्वर्ग हो । र यसो हुनुमा उनीहरूको विजेता पृष्ठभूमि, लडाकु प्रवृत्ति, निरन्तरको हालीमुहाली, उच्चताबोध, पूर्खाको त्याग तपस्या, शासकीय गुण र सुसंस्कृत परम्परा रहेको उनीहरूको तर्क हुने गर्दछ । तर यही कुरालाई बाँकी दुई तिहाई जनसंख्या भनिएका बहिष्कृत समुदायहरूले अर्को किसिमले बुझ्दछ । उनीहरूको बुझाईमा खस आर्य समुदाय प्रायः स्वार्थी, लोभी, ठग, लुटेरा कमजोरलाई शोषण गर्ने, छलकपट गर्ने र कट्टर जातिवादी हुने गरेको भन्ने हुन्छ । र यिनीहरू आधुनिक मुल्य मान्यता, मानवता, भातृत्व र समानताको भाषण त गर्छन् तर व्यवहार अत्यन्त संकीर्ण र पुरातनवादी गर्छन् । बहुसांस्कृतिक समाजलाई कुनै पनि एकात्मवादले एक अर्कामा विलीन पार्न सक्दैन । अमेरिकाको मेल्टिङ्ग पट अमेरिका मा नै फुटिसक्यो

यथार्थ जे जस्तो भए पनि एउटा तथ्यलाई कसैले ईन्कार गर्न सक्दैन । त्यो के भने नेपालमा विविध जात जातिहरू छन् । तर यो देशको राज्यसत्ताको जातीय चरित्र हमेशा खस बाहुनवादी रहिरहेको छ । अहिलेसम्म पनि राज्यसत्ताको संरचनात्मक परिवर्तन भएको छैन आदि इत्यादि । यो तथ्य खस आर्य समुदायले प्रायः उच्चारण गर्न अथवा अरु कसैले उच्चारण गरेको सुन्न मन पराउँदैन ।

उनीहरू के तर्क गर्छन् भने हामीले समानतालाई जोड दिनु पर्दछ न कि विशिष्टता अथवा भिन्नतालाई । यस्तो तर्क अत्यन्त विद्वान मानिएका व्यक्तिले पनि गरेका छन् ।

तर सामान्य जस्तो लाग्ने के कुरा विर्सिएको देखिन्छ भने समानता कुनै निरपेक्ष शब्द हैन । भिन्नता र असमानता भएकोले समानता चाहिएको हो । भिन्नता र असमानता नहुने हो भने समानताको अवधारणा आवश्यक पर्दैन । तसर्थ असमानता हटाउन भिन्नता र असमानता यथार्थ हो भन्ने तथ्यलाई स्वीकार गर्नु पहिलो कुरा हुन आउँछ । तर, तर्क वितर्क गर्दा जातीय पूर्वाग्रह राखेर गरिन्छन् । जातीय वकालत जनजातिले मात्र गर्छन् भन्ने होईन, खस आर्यले पनि त्यै गर्दछन् । तर, आवरणमा राष्ट्रवादको जलप लगाइन्छ ।

हिटलरवादी तर्क पनि सुनिन्छ । लोकतन्त्रले जात मास्न सक्नुपर्दछ, जाति र लोकतन्त्रसँगै जान सक्दैन । आर्थिक समृद्धि विस्तार भएपछि जातीय वा पहिचानका मुद्दाहरू स्वतः विलाएर जान्छन् । तर, यो पनि भ्रम छर्नका लागि गरिएको तर्क हो ।

अर्को तर्क पनि सुनिन्छ । लोकतन्त्र र आर्थिक समृद्धिले जात जातिहरू एक अर्कासंग मिसिदै जान्छन् । नेवार सधैं नेवार र मधेशी सधैं मधेशी रहन सक्दैन । यो परिवर्तनशील कुरा हो । नेपालमा जातीय पृथकताको विषय आयो, वीर्य र रक्तको फरकपन खोजियो, जुन कि अनावश्यक हो । यसो हेर्दा यो कुरो पनि ठीक जस्तो देखिन्छ । तर असलमा जातीय पृथकता र वर्ण व्यवस्था त राज्यले नै लागु गरेको ईतिहास छ ।

राजतन्त्र हटे पनि रक्त शुद्धता र वंश परम्पराको प्रचलन बाहुन र शासक खलकका क्षेत्री समुदायमा नै सबभन्दा बढि देखिन्छ । वर्ण व्यवस्थाप्रति खस आर्यहरूकै मोह देखिन्छ । सनातन धर्मप्रतिको आशक्ति नयाँ संविधानमा पनि राखियो, अझ हिन्दु राष्ट्रकै माग गरिँदछ । उँच-नीच श्रेणीबद्ध समाजको आग्रह खस आर्य समुदायकै तथाकथित अग्रज विद्वानहरूबाट भै आएको देखिन्छ ।

अतः बजारमा चलेको जातीय पृथकता र समानताबीचको अवधारणामा तार्किक संगति देखिँदैन । ती विचारहरू अत्यन्तै आग्रहपूर्ण, पूर्वाग्रही र दोगला प्रकृतिको हुने गर्दछ । जातीय अन्तरघुलनको अवधारणा अमेरिकी सल्लाहमा पञ्चायती शासकहरूले नै प्रयोग गरि सकेका छन् । पुनः त्यही काम नलाग्ने औपधिको सिफारिश गरिनु बाहियात कुरा हो ।

स्वयं अमेरिकामा ट्रम्पको जीत र स्वेत राष्ट्रवाद उपरको बहसले पहिचानको राजनीतिलाई नयाँ आयाम थपेको छ । सामुदायिक पृथकताको सत्यलाई अमेरिकी समाजले पनि स्वीकार गरेको अवस्था देखियो । बहुसांस्कृतिक समाजलाई कुनै पनि

एकात्मवादले एक अर्कामा विलीन पार्न सक्दैन । अमेरिकाको मेल्टिङ्ग पट अमेरिकामा नै फुटिसक्यो ।

जातीय भिन्नताको यथार्थ संसारले स्वीकार गरिसक्यो । अमेरिकी निर्वाचन मात्र हैन, ब्रेक्जिट पोल होस् या भारतमा मोदीका विजय र पराजयहरू होस् अथवा रुस र चीनभित्रका राष्ट्रवादी (जातिवादी) रुभानहरू । हरेक उदाहरणहरूमा पहिचानजन्य आग्रहहरू नै देखिएका छन् ।

नेपालकै राजनीतिक विकासक्रम लाई हेर्ौ । अहिलेका हलचलहरूमा पनि पहिचानजन्य आग्रहहरू नै देखिन्छन् । नेकपा एमालेको राष्ट्रवाद पनि जातिवाद नै हो । यसको अन्तर्य नेपाली राष्ट्र (जाति) र पहाडी राष्ट्र (जाति) हो । यो कुनै नयाँ कुरा पनि हैन । सबैलाई थाहा छ, यो महेन्द्रवादी हठ र आग्रह हो ।

पहिचानको कुरा गर्दा दुई प्रकारका पहिचानको यथार्थलाई हाम्रा बुद्धिजीवीहरूले बुझ पचाएर अपव्याख्या गर्दा रहेछन् । संसारलाई थाहा छ, एउटा परिवर्तन हुन सक्ने व्याख्यातीत पहिचान हुन्छ र अर्को सितिमिति परिवर्तन हुन नसक्ने अन्तरनीहित पहिचान ।

आस्था, धर्म, राजनीतिक दलमा आवद्धता, पद, अलंकार, सामाजिक प्रतिष्ठा र राष्ट्रियता व्याख्यातीत पहिचानहरू हुन् । यी पहिचानहरू परिवर्तित भैरहन सक्छन् । एउटा नेपाली अमेरिकन बन्न सक्छ । एउटा मुस्लिम हिन्दु बन्न सक्छ । त्यस्तै छालाको रङ्ग, जाति, प्रजाति, लिङ्ग, गोत्रका कुराहरू अन्तरनीहित पहिचानहरू हुन् जुनकि सितिमिति परिवर्तन हुँदैनन् ।

आधुनिक विज्ञानको मद्दतले अपवादस्वरूप परिवर्तन भए पनि प्रभावशाली चरित्रतिर नै पहिचान बन्न जान्छ । यसरी बाहुनबाहुन नै रहन्छ र लिम्बु लिम्बु नै रहन पुग्दछ ।

संसारमा भाषा, संस्कृति र मानव सभ्यताको विकास अन्तरनीहित पहिचानको धरातलमा सम्भव भएको हो । नेपालमा पहिचान सहीतको संघीयताको आग्रह पनि यही धरातलमा उभिएर गरिएको हो । आज सम्म राजनीतिक विकासक्रम र राजनीतिक धरातललाई नामेट पार्न सकेको ईतिहास छैन । बरु अन्तरनीहित पहिचानको आधारमा राजनीतिक विकासक्रम र राजनीतिक सीमा निर्धारण भएको अखिल विश्वको ईतिहास छ । हिटलर, मुसोलिनी र ईदि अमिनहरूले जाति संहार गरेर पनि जाति र राष्ट्रहरूलाई समाप्त पार्न सकेनन् ।

दोश्रो विश्व युद्धपछि संसारभरि त्यही जाति र राष्ट्रहरूको आधारमा राष्ट्रिय राज्यको अवधारणाले मूर्तरूप लिएको तथ्यलाई कसैले झुठो सावित गर्न सक्दैन । नेपालमा त संघीयता र पहिचान मात्र माग गरिएको छ । यसबाट आन्तरिक एकता भन्नु सुदृढ हुने हो । विखण्डनको खतरा सधैंका लागि समाप्त हुने हो । अर्को हिटलरवादी तर्क पनि सुनिन्छ । लोकतन्त्रले जात

मास्न सक्नुपर्दछ, जाति र लोकतन्त्रसँगै जान सक्दैन । आर्थिक समृद्धि विस्तार भएपछि जातीय वा पहिचानका मुद्दाहरू स्वतः विलाएर जान्छन् । तर, यो पनि भ्रम छर्नका लागि गरिएको तर्क हो ।

असलमा लोकतन्त्रमा नै जाति र समुदायहरू उन्नत हुन्छन् र उनीहरूको भावना ठीकसँग समायोजन हुन्छ । भारतमा पनि समुदायहरूको सामुहिक अधिकारलाई मान्यता छ । जातिहरूलाई केही हदसम्म जातीय स्वायत्तता छ । सामाजिक लोकतन्त्रको सिद्धान्तलाई वकालत गर्नेहरूलाई ल्याटिन अमेरिकी मोडलको कार्यमूलक लोकतन्त्रबारे थाहा हुनुपर्ने हो । त्यहाँ त भन पहिचान अनि समुदायहरूको सामुहिक आत्मनिर्णयको अधिकारलाई समेत संवैधानिक अधिकार बनाइएको छ ।

विडम्बना के हो भने नेपालका विद्वान र शासकहरूले संसारका सबै आदर्शहरूलाई आत्मसात गर्न खोज्छन् तर त्यसलाई विकृत गरेर । आर्थिक समृद्धि विस्तार भएपछि जातीय वा पहिचानका मुद्दाहरू विलाएर जाने भए ब्रिटेनको स्कटल्याण्ड, ईटलीको क्याटो लोनिया र अमेरिकाको क्यालिफोर्नियामा विखण्डनको आवाज नउठ्नुपर्ने थियो ।

संघीयता र पहिचानको मुद्दालाई एकथरीका वामपन्थी नामधारी जमातले सधैं दोहोलो काढेका छन् । त्यसको पनि अन्तरनीहित कारण छ । र, त्यो हो खस आर्यको वर्चस्व कायम राख्ने । तर आफ्नै माग दावी र आग्रहहरूलाई पनि जे छ त्यही रूपमा इमानदारीपूर्वक स्वीकार गर्न सक्ने साहस छैन नेपालका राजनीतिज्ञ र बुद्धिजीवीहरूमा ।

यिनीहरू विभिन्न प्रकारका ढोंग र आडम्बर गर्छन् । खासमा संघीयता, समावेशीता र पहिचानको विरोध मुलतः खस आर्य समुदायमा पलाएको असुरक्षाको कारणले सतहमा आएको हो । उनीहरूमा आफ्नो हालीमुहाली वा प्रभुत्व गुम्ला कि भन्ने भय हो । त्यो भनेको सह-अस्तित्वलाई ईन्कार गर्नु र असमानतालाई कायम राख्ने पुरातनपन्थी सोच हो । यस्तो सोचले खस आर्यले नै भन्दै आएको राष्ट्रिय एकतालाई सम्भव बनाउँदैन । नेपालको राजनीतिक अराजकता प्रभुत्ववादी चिन्तनको परिणाम हो । यस्तो अराजकताले समुदायहरूको देशप्रतिको अपनत्वभाव र वफादारिता नै संकटमा परेको छ ।

सबैतिर चोर औंलाको प्रयोग नगरौं । जनजातिहरूले डिफिडको जाबो पैसा चलाएर सामाजिक जागरणको काम सफलतापूर्वक प्रभावकारी ढंगले गर्दा शोषका बाहुन चिन्तक र राज्यलाई यत्रो टाउको दुख्दो रहेछ ।

मधेसीहरूलाई भारतप्रति लोयल भएको आरोप लगाउन सजिलो छ । अमेरिका र पश्चिमी जगतमा बस्ने कुलीन नेपालीहरूको लोयाल्टीमा पनि त्यसैगरी प्रश्न उठ्छ । मधेसीहरूको विरोध गर्ने जमातको लोयल्टी पनि चीनतिर छ भन्ने प्रश्न उठेकै हो । तर यस्तो तर्क वितर्क बाहियात हो ।

अहिले उठिरहेको पहाडी-मधेसी द्विराष्ट्रवादको बहस प्रभुत्ववादी चिन्तनकै परिणाम हो । बहुलतालाई स्वीकार गर्ने कांग्रेस र एमाले जस्ता पार्टीहरूले जातीय पहिचान, स्वायत्तता र वास्तविक संघीयतालाई स्वीकार नगर्ने, तर जनवादी

केन्द्रीयता भन्ने माओवादीहरूले यी मुद्दाहरूलाई बोक्ने विचित्रको उल्टो परि स्थिति नेपालमा छ ।

यदि जातीय पहिचान र बहुल राष्ट्रियतालाई संविधान ०७२ मा स्वीकार गरिएको भए पहाडी-मधेसी द्विराष्ट्रवादको बहससम्म आउनुपर्ने थिएन । थारु र मगरको जातीय कलस्टर मिलाउन नपर्ने तर, बाहुन र क्षेत्रीको जातीय कलस्टर मिलाएर ६ नं प्रदेशमा जवर्जस्ती जनसांख्यिक बाहुल्यता निर्माण गर्ने अर्घेल्याइँको यो परिणाम हो भनेर किन नभन्ने ? वुटवलमा भएको बाहुन क्षेत्रीको सामुदायिक सभा र प्रदर्शन पनि जातीय पहिचान र स्वार्थ संरक्षणकै आग्रहमा आधारित छ ।

अवधका नवाबहरूलाई थाहा थियो । उनीहरूका पूर्खाले लुटको सम्पतिबाट राज्य निर्माण गरेका थिए । त्यसैले ती राज्य अंग्रेजले हडप्न खोज्दा पनि उनीहरू चेस खेलेर बसे । ती नवाबहरूले अंग्रेज र आफूहरू बीचमा कुनै फरकपन देखेनन् । दुवै लुटेरा अनि सगोत्री थिए । उनीहरूको आगमन काल मात्र फरक भयो । दुवैका रैती उही कमजोर भारतीयहरू थिए । दुवैको उद्देश्य रैतीहरूको शोषण गर्नु थियो ।

सिक्किमको विघटन र भारतमा विलयन पनि पर्दा पछाडिबाट ५ जना बाहुनहरूले गरेका थिए जसमध्ये एक जनाको नाम रामचन्द्र पौडेल थियो । सोभो जनजाति मूलका लेण्डुप दोर्जे त देखिने पात्र र बलीको बकरा मात्रै भए । अहिले लेण्डुप दोर्जे सिक्किममा भन्दा पनि नेपालमा बढी चर्चित छन् । तर, ती ५ जना बाहुनहरू चोख्खै रहने भए । ज्ञातव्य छ, विलयनपछि सिक्किममा नरबहादुर भण्डारीले लामो समयसम्म शासन गरे ।

तात्पर्य के भने सबैतिर चोर औंलाको प्रयोग नगरौं । जनजातिहरूले डिफिडको जाबो पैसा चलाएर सामाजिक जागरणको काम सफलतापूर्वक प्रभावकारी ढंगले गर्दा शोषका बाहुन चिन्तक र राज्यलाई यत्रो टाउको दुख्दो रहेछ । तर भएभरका बाहिरी सहयोग एक द्वार नीति लगाएर सरकारी ढुकुटीमा थुपारेर अबौंको लुट मच्चाउँदा त्यसलाई फेरि स्वीकार गरिँदो रहेछ ।

राजनीतिक दल र बुद्धिजीवीहरूले सेना र प्रहरीमा समेत बाहिरी सहयोग भित्थाउने अनि आफैँ रुने ? एकातिर देशको आत्मा र सार्वभौमसत्ता बेच्ने जातीय राजनीति देखिन्छ भने अर्कोतिर शक्ति साभेदारी र सह अस्तित्व सहितको आग्रहपूर्ण जातीय राजनीति ।

समाधान के हो ?

समाधानको बाटो के त भन्दाखेरि सर्वप्रथम जातीय राजनीति नेपाल र विश्वको यथार्थ हो भन्ने कुरा सबैले स्वीकार गरौं । मलेसियामा महाधीर मोहम्मदले मलाया, चाईनिज र इन्डियनहरू बीचमा विश्वास श्रृजना र शक्ति साभेदारी गरेजस्तै नेपालमा पनि जातीय सहअस्तित्व कायम गरौं ।

जातीय पहिचान, संघियता र समावेशितालाई ईमानदारीपूर्वक संविधानमा सुनिश्चित गरौं । र, केकलाई समानुपातिक वितरणमा जोड दिऔं । सम्पूर्ण केक आफैँ कुम्ल्याउने हो भने यो तर्कवितर्क बेकार हो । त्यसपछि राम जाने ।

कीर्तिपुर सन्देश

KIRTIPUR SANDESH WEEKLY

साप्ताहिक

वर्ष ६ अंक २१ (संयुक्तांक २७५) ने. सं. ११३७ थिंलागा पारु बुधवा: २०७३ मंसिर २९ गते बुधवार (Dec14, 2016)

मूल्य रु.१०/- पृष्ठ १२

आखिर अव चुनाव कुन तहको गर्ने ?

विवादीत स्थानीय, प्रदेशको भन्दा संसदको उपयुक्त

मुलुकमा महाभूकम्पका कारण जनता पीडित भएको अवस्थामा संविधानसभामा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रमुख चार राजनीतिक शक्ति कांग्रेस, एमाले, माओवादी, राप्रपा लगायत राजनीति पार्टीका नेताहरुको सहमतिमा संविधानसभाबाट जारी भएको संविधान कार्यान्वयन यथास्थितिमा गर्न नसकिने कुरामा सबै पक्ष सहमत भइसकेको अवस्था छ। उत्कृष्ट भन्दा भन्दै आफूहरुले ल्याएको संविधान पहिलो पटक संशोधन गरि सकेको अवस्थामा फेरी संविधान संशोधन गर्नका तयारीमा लागेको अवस्था छ। सत्तापक्ष संविधान संशोधन गरि आन्दोलनरत संघीय गठबन्धनलाई पनि सहमतिमा ल्याइ चुनावमा जाने तयारीमा लागेको र प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमाले भने संविधान संशोधन नगरिकन चुनावमा जानुपर्ने अडान लिदै आएको अवस्था छ।

यसरी आफूहरुले नै उत्कृष्ट भन्दै हिड्ने र संविधान भनेको निरन्तर रुपमा परिवर्तन हुदै जाने दस्तावेज हो भन्दै कार्यान्वयन गर्नुभन्दा अघि नै संशोधन गर्ने र फेरी संविधान संशोधन गर्न तयारीमा लाग्नुको प्रमुख कारण भनेको जारी संविधान हतारमा ल्याएको र सर्वस्वीकार्य नभएको पुष्टि हुन्छ। असन्तुष्ट पक्षलाई पनि सहमतिमा ल्याइ संविधान कार्यान्वयन गर्ने सैद्धान्तिक कुरामा कुनै पनि प्रमुख राजनीतिक पार्टीका शीर्ष नेताहरु दुइमत छैन। तर कसरी र केके संशोधन गर्ने भन्ने विसयमा भने एकमत नभएको अवस्था हो। एकातिर संविधान संशोधन गर्नुपर्ने अर्कोतिर

समाचार विश्लेषण

श्रीकृष्ण महर्जन

संविधान कार्यान्वयन गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ। सत्तापक्ष संशोधनपछि चुनावमा जाने र प्रतिपक्ष संशोधन नगरिकन चुनावमा जाने अडान लिदै आएको अवस्थामा अहिले आएर चुनावमा जाने सवालमा भने ती प्रमुख तीन दलका शीर्ष नेताहरुबीच सहमति भएका छन्।

चुनाव गर्ने सवालमा स्थानीय तहको पुनर्संरचना विवादमा रहेको र आन्दोलनरत संघीय गठबन्धनले पनि अस्वीकार गर्ने भएका कारण पुरानै संरचनालाई आधार मानी स्थानीय चुनावमा जाने विषयमा समेत छलफल सुरु भएको अवस्था छ। प्रदेशको चुनाव गर्ने सवालमा पनि प्रदेशको सीमाना र प्रदेश संख्याकै सवालमा पनि विवाद कायम रहेको र संघीय गठबन्धनले पनि अस्वीकार गर्ने भएका कारण प्रदेशको चुनाव गर्ने सवालमा पनि प्रमुख दलका नेताहरुलाई अप्ठ्यारो अवस्था रहेको छ।

जारी संविधानप्रति असन्तुष्ट व्यक्त गर्दै आन्दोलनरत मधेसी मोर्चा, जनजाति र प्रादेशीक मोर्चाको संयुक्त मोर्चा संघीय गठबन्धनलाई सहमतिमा ल्याउन र उक्त शक्तिलाई पनि चुनावमा लानका लागि भनी संविधान संशोधन गरेको र फेरी संविधान

संशोधनको कुरा ल्याएको हो भने उक्त शक्ति स्थानीय तहको चुनाव र प्रदेशको पनि चुनाव गर्ने पक्षमा यथास्थितिमा नरहेका कारण वर्तमान अवस्थामा चुनाव गरे केहि अर्थ नहुने कुरा घाम जतिकै छर्लङ्ग रहेको छ। स्थानीय तहको पुनर्संरचनाको सवालमा विवाद भएको, प्रदेशको सीमाडकन र प्रदेश संख्याकै सवालमा पनि विवाद भएको अवस्थामा साँच्चै प्रमुख दलका नेताहरु चुनाव गर्ने पक्षमा हो भने संसदको चुनाव गर्न सकिने अवस्था छ। संसदको चुनाव २०७४ साल माघ ७ गते भित्र गर्नुपर्ने बाध्यकारी अवस्था छ। अव एक वर्ष मात्र बाकि रहेको अवस्थामा संसदको चुनाव घोषणा गर्ने हो भने गर्न सकिने अवस्था छ। यदि संसदको चुनाव गर्ने हो भने आन्दोलनरत संघीय गठबन्धनले पनि अस्वीकार गर्न नसकिने अवस्था हुन्छ र निर्वाचन आयोगलाई पनि सजिलो हुनेछ। यस्तो अवस्थामा यदि प्रमुख राजनीतिक दलका नेताहरु चुनाव नै चाहेको हो भने संसदको चुनाव गर्ने हो भने विवाद नहुने र जनताले आफ्नो प्रतिनिधि आफैले छान्न सकिने साथै मुलुकलाई निकास दिनका लागि नयाँ ढंगबाट पहलकदमि गर्न सकिने अवस्था रहन्छ।

अतः प्रमुख राजनीतिक दल कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, एमालेका शीर्ष नेताहरु संसदको चुनाव गर्न तयारीमा लाग्दा यसले मुलुकलाई निकास दिन सकिने र दुरी बढ्दै गएका राजनीतिक पार्टीहरु समेत नजिक हुन सकिने साथै मुलुकको समस्या समाधान गर्नका लागि नयाँ ढंगबाट पहलकदमि गर्न सकिने अवस्था आउनेछ।

WHERE YOUNG MIND GROWS

SHEMROCK SIMRIK

Int'l Pre-School

Delhi's
No. 1
Preparatory
School

Admission Open!

for
PLAY GROUP

Best and No.1 Pre-School in Kirtipur

Kirtipur, Nayabazar, Bahiri Gaun, Tel: 01-4330646, 9841353526
Email: simrik@shemrock.com, Web: www.shemrock.com

कानुनी सल्लाहकार
ज्ञानबहादुर महर्जन
प्रकाशक
नजरराम महर्जन
 (९८४१४०१०७७)
सम्पादक
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रबन्धक
निरजमान सिंह
काठमाण्डौ जि. प्र. का दर्ता नं. २११ -२०६७/०६८

व्यवस्थापन
भरत महर्जन
 वेभसाइट व्यवस्थापन
 राज श्रेष्ठ
 फोन नं.: ४३३३००७
 कतिपुर_sandesh@live.com
<http://kirtipursandesh.blogspot.com>

सम्पादकीय

संसद र लोकतान्त्रिक अभ्यास

व्यवस्थापिका संसद अहिले लगातार रुपमा प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमाले, माले, राष्ट्रिय जनमोर्चा, नेपाल मजदुर किसान पार्टी लगायतका विपक्ष दलका सांसदहरूले अबरुद्ध गर्दै आएको अवस्था छ । विगतमा संविधान जारी गर्ने समयमा असन्तुष्ट पक्षले संसद अबरुद्ध गर्दा पेलेर जाने नीति लिएको र सडकमा आन्दोलन पक्षलाई बादरको सञ्ज्ञा समेत दिने नेताहरूकै नेतृत्वमा अहिले आएर संसद अबरुद्ध गर्दै आएको अवस्था छ ।

आफूहरूले सडकमा आन्दोलन गर्दा र संसद अबरुद्ध गर्दा राष्ट्रियताका लागि र अरूले संसद अबरुद्धदेखि सडकमा आन्दोलन गर्दा विखण्डन गर्नका लागि भनी बुझ्ने नेताहरूले अहिलेको अवस्थामा संविधान संशोधनको विपक्षमा उभिएको अवस्था छ । संविधान परिवर्तनशिल दस्तावेज पनि भन्ने र आफूहरूले नै उत्कृष्ट भन्दै दावी गर्दै पहिलो पटक आफूहरूकै नेतृत्वमा संविधान संशोधन गर्न तर अहिले आएर संविधान संशोधन गर्न नदिने विपक्षहरूले लिएको नीतिलाई जनताले राम्रोसँग बुझ्नु जरुरी छ ।

आफूहरूको सदनमा दुईतिहाई बहुमत हुँदा सार्वभौम सत्ता सम्पन्न संसद भन्ने अहिले भने संसदको दुई तिहाई बहुमतले पारित पनि गर्न नदिने र बहस पनि गर्न नदिने भनी जुन ढंगबाट प्रतिपक्षहरूले व्यवस्थापिका संसदमा अबरुद्ध जारी राखेको छ यसलाई प्रजान्त्रिक अभ्यास भन्न सकिने अवस्था छैन । के प्रजातन्त्र र लोकतन्त्रको परिभाषा पनि आफू अनुकुल मात्र गर्ने हो र भनी प्रश्न समेत उठ्न थालेको छ । यस्तो अवस्थामा नेताहरू गम्भीर भएर मुलुकलाई सम्वादको माध्यमबाट विकास दिनु जरुरी छ ।

नेपालका जनता हुँ भन्न नपाउनेहरूको मानवअधिकार दिवस

—राजमाया पुतवार—

आज डिसेम्बर १०, अर्थात् अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस । विहानै देखि राजधानीका सडकमा सुकिला लुगा लगाएका टन्न मानव अधिकार खाएर अघाएकाहरूले ब्यानर र प्लेकार्ड बोकेर मानव अधिकार हनुपछ भन्ने जुलुस गरे । अधिकांशका हातमा अंग्रेजीमा लेखिएका र पर्वते भाषामा लेखिएका प्लेकार्ड थिए । उनीहरूको नाक र आँखाको बनोटले बताइरहेको थियो - उनीहरू आम नेपाली होइनन् । उनीहरू त सबै नेपालीहरूलाई संविधानमा ग्यारेन्टी गरेको र आफूले संविधान बनाउँदा नै हाकाहाकी अरु नेपालीहरूलाई दिन भनेर नदिएको अधिकार आफूले मात्र भोगेर लोकतन्त्रको दुहाइ दिँदै अरु जाति, जनजाति आदिवासी, मधेसी इत्यादिलाई दोश्रो दर्जाका नागरिक बनाएर हिँड्ने नश्लवादी हुन् या त्यही नश्लवादका मतियार हुन् ।

जसले आफ्नो एउटा समुदायको भाषालाई देशका तीन करोड जनताका जिब्रोमा जबरजस्ती ठुँसे, उनीहरू नै आज मानव अधिकारका कुरा गर्छन् । मानव भनेका नेपालका पाँच दर्जन छुट्टै पहिचान भएका, इतिहास, संस्कृति भाषा र भूगोल भएका नेपालीहरू सबै हुन् कि संख्यामा थोरै भएर पनि त्यही भाषाको चङ्गुलमा सबैलाई फसाएर बेकम्मा बनाई देशको डाडुपन्यू आफ्नो हातमा पार्ने मात्रै हुन ? कि उनीहरू मात्र

मानिस अनि उनीहरूको अधिकार मात्र मानव अधिकार हो भनेर व्याख्या गरिनु पर्छ (घुमाएर भए पनि अहिलेको रातारात तयार पारिएको संविधानमा लेखेको त्यही हो) । होइन भने, यदि नेपालका १२३वटा भाषा बोल्नेहरू, ५९वटा जाति जनाजातिहरू र १० वटा धर्म मान्ने सबै नेपाली नै हुन् भने तिनीहरूको हितमा पनि मानवअधिकारको व्याख्या हुनुपर्छ ।

अहिले त यस्तै भएको छ, जस्तो पञ्चायत कालमा सबै नेपाली पञ्च हो, सबै नै पञ्च नेपाली भनेजस्तै । उनीहरूको भाषा बोल्ने नेपाली, उनीहरूले जस्तो लुगा लगाउने नेपाली, उनीहरूले ढोगेका देउता ढोग्ने नेपाली, अनि उनीहरूले मनाउने चाड मनाइदिने सबै नेपाली । अनि बाँकी सबैको हुन् भनेर पनि उनीहरू सोच्दैनन् । यस्तो नश्लवादी, तानाशाहीहरूको देशमा पनि कोही मानव अधिकारको कुरा गर्छन् ?

मानव अधिकारको बडापत्रमा के के कुरा छ ? त्यो सबै मलाई मतलबको कुरा भएन । कागजी कुरा, बाघ मार्ने कुरा । तर यहाँ मान्छेलाई मान्छे हुँ भन्ने अनुभूति दिइरहेको छैन । अनि मान्छेलाई जानाजानी तँ मान्छे होइन भन्नेलाई सम्मानका साथ राज्य भन्नुपरि रहेको छ ।

जो मानवअधिकारका कुरा गर्छन्, जसजसलाई राज्यमा बसेर मानव अधिकारका बारेमा बोल भनेर राखेको छ

उनीहरू सबै जस्ता नै अरुलाई अधिकार नदिएँ, मै खाउँ मै लाउँ भन्ने समुदायका । अब उनीहरूबाट उनीहरूलाई नै मानव अधिकार भयो भनेमात्र उनीहरूको सिद्धान्तमा धावा बोलेको हुन्छ, अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको ढया पल्टाएर यो भएन ऊ भएन भनेर पत्र काट्छ । तर उनीहरूबाट अरु भाषा बोल्ने, धर्म मान्नेको अधिकारमा हनन भयो भने चुइक्क बोल्दैनन् ।

अरु त अरु राजधानी जस्तो ठाउँमा मानिसहरू अनाहक उठिबास भएका छन् । कोही बाहिरबाट काठमाडौँ आएर बसेका, ठुलठुला गाडी किनेर उनीहरूको गाडी लाइनमा सबैसँग मिलेर ओहोर दोहर पाएन भनेर मानव अधिकारको दुहाई दिँदै अर्काको अधिकारको सत्यानश गर्न हिँडेका छन् । उनीहरूको गाडी ठाउँ नपाएको भौँकमा सयौँ हजारौँ घर गरेर, आफ्नो मिहेनत र पसिनाले सिँचेर समृद्ध राजधानी बन्न पाएको काठमाडौँ उपत्यकामा आफ्नो बाजे बराजुले बनाएको घर छोडेर सुकुम्बासी हुनुपरेको छ ।

अदालतले रोक्दा रोक्दै कोही शनिबार शनिबार पारेर छापामार शैलीमा कडा पुलिस सुरक्षा विच बस्दै गरेको घर भत्काउन आउँछ यहाँ । अर्काको धरसम्पत्ति लुट्नेको सुरक्षा हुन्छ, बासको सुरक्षा होस् भनेर रोइकराइ गर्नेको हुँदैन यहाँ । अनि तिनै आप्रवासी पत्रकारहरूले अर्को बिहान हेडलाईन समाचार बनाउँछन्— अवैध घर टहरा हटायो भनेर ।

अब यहाँ दुइखालका मानव देखिए—एक खालका मानव डिसेम्बर १० भन्दै च्याली गर्ने, अर्को खालका मानव भेटिए — आफ्नो पुख्र्यौली सम्पत्तिको रक्षा गर्न नकसेर रातारात सडकको बास हुनेहरू ।

अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थामा ती आप्रवासीहरूले आफूले, आफ्नो संस्थाले गरेको मानव अधिकारको च्याली, सभा, गोष्ठी, सेमिनार र लञ्च अनि डिनरको समाचार त पठाउँछ होला । उनीहरूले पठाउने पछि, यसैका लागि नै टोलटोलमा मानव अधिकारका एनजिओ बनाउने हो नेपालमा । पैसा भर्न नसके केको मानव अधिकार ? तर मलाई लाग्दैन उनीहरूले आफ्नो रिपोर्टमा आफ्नो पहिचान कायम गराउन नसकेहरू, आफ्नो धर्म, भाषा, जातिको संरक्षण गर्न नपाएकाहरू बासस्थानमा डोजर आउनबाट रोक्न नसकेकाहरू उनीहरूको मानवअधिकार दिवसमा सरिक भएनन् भनेर पनि लेख्छन् जस्तो । उनीहरूले त नेपालका सबै भाषाभाषी जाति धर्ममा मानिसहरूले मानवअधिकार दिवस मनाउँछ भनेर नै लेख्छन् । किनभने अहिलेको यो तथाकथित लोकतन्त्रमा पनि त्यही सबै नेपाली पञ्च हो, सबै नै पञ्च नेपाली भन्ने नै सिद्धान्तले काम गरिरहेको छ । उनीहरू अरुको अधिकार आफूले लुटेको हो भनेर भन्न स्वीकार पनि गर्न सक्दैनन् । यसरी नै नेपालमा हर एक वर्ष सक्ने समुदायले नसक्ने समुदायलाई पेलेर, लुटेर अन्याय गरेर नै मनाउने हो अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार वर्ष ।

नेवा: पत्रकारहरूद्वारा नेवा: संस्कृतिप्रति आकर्षित गर्न त्य:छिंत्य:

नेवा: पत्रकारहरूको राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दूक काठमाण्डौ जिल्लाले योमरि पुन्ठिको उपलक्ष्यमा त्य:छिंत्य: कार्यक्रम आयोजना गरियो । नेवा: संस्कृतिप्रति युवाहरूलाई आकर्षित गर्न लोप हुन लागेको त्य:छिंत्य: कार्यक्रम मंगलवार राजधानीमा गरेको थियो । कार्यक्रममा नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दूकका केन्द्रीय अध्यक्ष श्रीकृष्ण महर्जन, उपाध्यक्षहरू नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, उदेन न्हुसार्थम, कोषध्यक्ष सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ, काठमाण्डौ जिल्लाका अध्यक्ष नातिकाज महर्जन लगायत दुई दर्जन नेवा: पत्रकारहरू सहभागी भएको थियो ।

यःमरि पुन्हिको दिन नेवाः जातिमध्य प्रमुख जाती ज्यापु जातीले ज्यापु दिवस मनाएको छ । हिजो मंगलवार तेह्रौं ज्यापु दिवस धुमधामले सम्पन्न गरेको छ । ज्यापु संस्कृति विकास कोषको आयोजनामा कमलादी जमः त्वाःले कमलादी गणेशस्थानमा विभिन्न सांस्कृतिक टोली जम्मा भई सांस्कृतिक तालीमका लागि काठमाडौंको परम्परागत टोलहरु परिक्रमा गरी बसन्तपुरमा पुगी समापन गरिएको थियो ।

तेह्रौं ज्यापु दिवस समारोह समितिका प्रमुख अतिथि प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले पानसमा दीप प्रज्वलन गरी समारोहको उद्घाटन गर्नु भएको थियो । उहाँले पन्नारत्न महर्जनद्वारा लिखित नेपालभाषाको “अन्धविश्वास लिकुनाच्चंगु विज्ञान निगू ब” पुस्तक, ज्यापु संस्कृति विकास कोषको विशेष अंक संस्कृति र आयोजक टोलको लुम्बिनी पौ र चाँदीको सिक्काको विमोचन गर्नु भएको थियो ।

उक्त समारोहमा प्रधानमन्त्रीले सांस्कृतिक विकास कोषको अक्षयकोषमा १५ लाख रुपैया जम्मा गरिदिने, लेडिज फिटनेस च्याम्पियनशीप-२०१६ र हालै थाईल्याण्डमा भएको डब्लुविपिएफ वर्ल्ड च्याम्पियनशीपमा काँस्य पदक जित्ने सफल कीर्तिपुरकी चेली ननिता महर्जन (बज्राचार्य) लाई राज्यबाट सम्मान दिने

तेह्रौं ज्यापु दिवस भव्यताका साथ सम्पन्न

घोषणा गर्नुभयो । उक्त समारोहमा कीर्तिपुरका पाँच जना व्यक्तित्वहरु सम्मानित हुनु भएका थिए ।

१.युवा प्रतिभा पुरस्कार तर्फ शिक्षा- पाँगा, कीर्तिपुरका **दिपा महर्जन**लाई नेपालभाषा एमए ने.सं.११३५मा प्रथम भएकीले रु.१० हजार नगद पुरस्कारसहित सम्मान गरिएको थियो ।

२.युवा प्रतिभा पुरस्कार खेलकुद तर्फ : ननिता महर्जन नयाँ बजार, कीर्तिपुरलाई लेडिज फिटनेस च्याम्पियनशीप-२०१६ र डब्लुवीपिएफ वर्ल्ड च्याम्पियनशीप- २०१६ मा काँस्य पदक जित्ने वापत रु.१० हजार नगद पुरस्कारसहित सम्मान गरिएको थियो ।

३.युवा प्रतिभा सांस्कृतिक तर्फ-पाँगा, कीर्तिपुरका सन्देश डंगोल संगीत (गिटार) लाई रु.१० हजार नगद पुरस्कार सहित सम्मान गरिएको थियो ।

४.युवा प्रतिभा पुरस्कार पत्रकारिता तर्फ : इटागोल कीर्तिपुरका **उपेश महर्जन** (पत्रकार गोरखापत्र) लाई रु.१० हजार नगद पुरस्कारसहित सम्मान गरिएको थियो ।

५. सांस्कृतिक गुरू तर्फ दिख्यः, पाँगा कीर्तिपुरका **गोविन्द महर्जन**लाई सम्मान गरिएको थियो ।

६. सांस्कृतिक बाजा दक्षिण भेग तर्फ -दशु दापा खलः, चोभाः कीर्तिपुर

७. अन्यमा ग्वाननी धिमे खलः चोभाः कीर्तिपुरलाई पनि सम्मान गरिएको छ ।

अन्य पुरस्कार तथा सम्मान पाउनेहरु यस प्रकार छन् ।

ज्यापु प्रज्ञा : पदमरत्न तुलाधर, लाजिम्मात,

ज्यापु रत्न : राजेश्वर मान सिंह भोटेबहाल,

ज्यापु सरस्वती पदक : पुरुषोत्तम महर्जन, टंकेश्वर मार्ग,

ज्यापु उद्यमी पदकः बाबुराजा महर्जन, ग्वाको, यल

बाल प्रतिभा पुरस्कार : यजु महर्जन, समाखुसी-चित्रकला

शिक्षाः श्रृजना महर्जन मयलवारी, टेकू

खेलकुद : इन्द्र डंगोल (महर्जन) यंगाल, जुडो

कलाः बुकेश महर्जन, त्यौड, कमलाक्षी,

क्षेत्रगत प्रतिनिधिमूलक संस्थाहरु : भिमसोती पुरस्कार :

ज्यापु महागुथिको सिफारिसको आधारमा

१.उत्तर भेग - ग्वंगबु नेवाःपुचः ग्वंगबु व्यक्तिः भाइलाल

महर्जन, गुरु बाँसुरी र धिमय, धर्मस्थली

२.दक्षिण भेग : दशु दापा खलः चोभाः, व्यक्ति : गोविन्द

महर्जन, दापा गुरु, पाँगा,

३.पश्चिम भेग : बनथोक बाँसुरी पुचः बनथोक, व्यक्तिः

बसन्तलाल महर्जन, तिनथाना

४.ललितपुर भेग : थैचो बाजं संरक्षण समिति थैचो, व्यक्ति

: ज्ञानकुमार महर्जन, यल

५.भक्तपुर भेग : मुँ धिमे खलः, नगदेश, व्यक्ति : ज्ञानकृष्ण

बाडे नगदेश

त्यस्तै गैर ज्यापु र नेपाल बाहिरका व्यक्तित्वहरुलाई पनि

ज्यापु विशेष सम्मान प्रदान गरिएको थियो जसमा १. शरदवीर

कंसाकार, थायमदु, २. पुष्कर माथेमा, किलागः ३.राजकुमार शाक्य,

ग्वाको, यल ४. श्रीजन महर्जन, चोबुननी, यल, ५. धुर्मुस सुन्तली

फाउण्डेशन, सिन्धुपाल्चोक ६. खगेन्द्र प्रधान, श्रेष्ठाचार्य, सिक्किम,

भारत ७. बादशाहा प्रधान, दार्जिलिङ्ग, भारत रहेका छन ।

अन्यमा : १. भीजी ज्यापु मिसा पुचः, येँ २.थचो बाजं खलः,

टिष्टुड, मकवानपुर ३.ग्वाननी धिमे खलः, चोभाः, कीर्तिपुर ४.

चमती नेवाः खलः, चमती रहेका छन ।

Admission Open !

BBS&B.Ed.

Affiliated to T.U.

MANGAL MULTIPLE CAMPUS

Kirtipur Municipality -3

Tel: 4330544, 4335560

अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा नेपालको छवि सकारात्मक बन्दै

—नविन महर्जन—

विश्व खेल जगतमा नेपाल विश्वको अग्लो सगरमाथा जस्तै चर्चित देश बन्दैछ। केहि समय अघि देशको राजनैतिक अस्थिरता, प्राकृतिक प्रकोप एवं अन्य कारणले गर्दा खेल जगतमा पनि ठुलै असर पारेको थियो।

आन्तरिक विवाद, खेल मिलोमतो कारणले गर्दा पनि खेल क्षेत्रमा नकारात्मक असर पारेको थियो। अहिले यो विस्तारै हट्दै गैरहेको छ। व्यक्तिगत एवं सामुहिक खेलमा नेपालको सफलता, विभिन्न राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा नेपालको सहभागिता एवं देशमा सकारात्मक नतिजाको कारण अहिले विश्व खेलजगतमा नेपालको छवि सकारात्मक बन्दैछ। हुनत नेपालको फुटबल विश्वको लागि स्थापित एन्फाले नेतृत्वदायी भूमिका खेल्न नसकेकोले केहि समय अघिदेखि

राम्रो गति लिन सकेको छैन। एक मात्र अन्तर्राष्ट्रिय फुटबल मैदान दशरथ रङ्गशाला सिन खेल योग्य नभएकोले कुनै पनि अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिता संचालन गर्न पनि असमर्थ भैरहेको छ। तर पनि नेपाली राष्ट्रिय फुटबल टोलीले धेरै धेरै अन्तराल पछि फुटबलमा लगातार जित हासिल गर्दै विश्व वरियता क्रममा पनि सुधार ल्याउन सफल भएको छ।

तर राष्ट्रिय लिग च्याम्पियन श्री-स्टार क्लब एएफपी कप २०१७को प्लेअफ खेल एन्फाले समयमै टिम दर्ता नगरेको कारण खेल बन्चित हुन पुगेकोमा सम्पूर्ण फुटबल प्रेमी स्तब्ध भएको छ।

एसियाली फुटबल महासंघ (एएफसी)ले पटक पटक पत्राचार गरे पनि एन्फाले टिम दर्ता नगरेपछि श्रीस्टारले महादेशीय क्लब फुटबलको दोस्रो ठूलो प्रतियोगिताको अन्तिम छनोट खेल्ने अवसर गुमेको थियो। यो भनेको खेल प्रेमीहरूलाई साथै राष्ट्रको लागि पनि सकारात्मक होइन।

सानातिना कमजोर बाहेक विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय

प्रतियोगितामा नेपालको छवि सकारात्मक नै बन्दै गएको छ। क्रिकेट, फुटबल, अल्ट्रा म्याराथन विश्व बडिबिल्डिङ, हात्ती पोलो, मार्सल आर्ट लगायत खेलले नेपालको नाम विश्व जगतमा चिनाउने सकारात्मक कार्य गर्दै आएको छ।

निकै छोटो समयमा कीर्तिपुरकी छोरी ननिता महर्जनले प्राप्त गरेको अन्तर्राष्ट्रिय सफलता एक उदाहरण हो।

त्यस्तै गत शनिवार मात्र हंगेरिमा सम्पन्न ओपन सिटेरि यो कराँते वर्ल्डकपमा नेपाल खेलाडीले प्राप्त गरेको सफलता निकै सद्धानिय कार्य हो।

उक्त प्रतियोगिताको ८० के.जि.को पुरुष इभेन्टमा जनक सिंह खड्का र महिला ६० के.जि.मा मालिका थापाले नेपाललाई स्वर्ण पदक दिलाएका थिए।

त्यस्तै पुरुष ६५ के.जि.मा विजय लामा र महिला ५० के.जि.मा अनु अधिकारीले रजत हात पारेका थिए। यसरी नेपाली खेलाडीहरूले अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा नेपालको छवि दिन प्रतिदिन सकारात्मक बनाउँदै लगेका छन्।

चौथो साधारण सभाको सूचना

यस संस्थाको संचालक समिति बैठक नं.३/२१ मिति २०७३ मंसिर ९ गते विहीबार बसेको बैठकको निर्णय अनुसार निम्न मिति, स्थान र समयमा चौथो वार्षिक साधारण सभा बसी तपसिलका विषयहरूमा छलफल गरि पारित गर्ने भएकोले सम्पूर्ण आदरणीय सभासद् सदस्य महानुभावहरू उपस्थितिको लागि हार्दिक निमन्त्रणा गरिन्छ।

छलफलका विषयहरू:

- अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र लेखा समितिको प्रतिवेदन।
- आ.व. २०७२/०७३ को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन बारे।
- आ.व. २०७३/०७४ को बजेट योजना बारे।
- आ.व. २०७३/०७४ को लागि लेखा परिक्षकको नियुक्ति बारे।
- निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्न प्रतिनिधि बारे।
- संस्थालाई अझ प्रभावकारी ढंगबाट अगाडि बढाउने बारे।

कार्यक्रम :

मिति : २०७३ पौष २ गते शनिवार (ने.सं.थिंलागा चौथि)

स्थान : टोखा सपनतिर्थ

समय: विहान ठीक ८ बजे

नोट: कीर्तिपुर क्षेत्रका सदस्यहरूलाई विहान ७ बजे कीर्तिपुर ढल्पा जाने चोकबाट र थानकोट क्षेत्रका सदस्यहरूलाई थानकोटबाट विहान ७ बजे बसको व्यवस्था गरिएको छ। बस छुटेमा संस्था जिम्मेवार हुने छैन।

श्रीपञ्चमी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

कुतिसा, कीर्तिपुर -६, काठमाडौं, फोन ४३३१४६५

"न्यूनतम शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा, SS College को प्रतिवद्धता"

ADMISSION OPEN

BBS (13th Batch)
BA (10th Batch)
BSW (4th Batch)

English + Nepali Medium

Anusha Maharjan

I am +2 topper of this College,
I have chosen the same college for
Bachelor Level because of nothing
but a quality education.
What about you.....?

Orientation Class : Sunday, Mangsir 12th, 2073

Time : 7:00 am

Venue : SS College, Seminar Hall

700+
Students

Special Scholarship
on
25th Anniversary
(SILVER JUBILEE)

First & Best Community College of Kirtipur

Shahid Smarak College

Nayabazar, Kirtipur Entrance Gate

Phone No. 01-4333937/ 01-4330279

YUS Mobile Nikunj

Kuleshwor, Kathmandu
4284818

Mobile Nikunj Traders

Nagau Dobato, Kirtipur-17
4333257

QUICK AND CONVENIENT EXPERIENCE WITH RELIAIBLE ELECTRONIC SOLUTION

यौन दुर्बलता कमजोरी र अपराध

—राजेन्द्र अमात्य

यौन इच्छा र खाँचोलाई विभिन्न समस्याहरूले गर्दा दबाउनु, मन मार्नु, आशा गुमाउनु, ह्रास आउनुलाई यौन दुर्बलता र कमजोरी भनिन्छ। खासगरी श्रीमान श्रीमतीबीच प्रेम, सुरक्षा र सद्भाव नहुँदा यस्तो समस्या प्रबल हुन्छ। दम्पती बीच घनिष्ठ सम्बन्ध नहुँदा अथवा यौन सम्बन्धलाई एउटा बच्चा जन्माउने साधन मात्र ठानेमा यस्तो समस्या आउन सक्दछ। यो स्वास्थ्यीपन हो जसलाई सुधानु जरुरी छ।

श्रीमान श्रीमती बीच यौन समस्या भएमा वा यौनमा स्वार्थीपन वा एकलाई ज्यादै यौन चाहना हुने अर्कोलाई पटकै यौन चाहना नहुने भएमा श्रीमान श्रीमती बीच भै भगडा हुने गर्दछ। दम्पतीहरूमा प्रायः आवश्यकता अनुसार बच्चा जन्माइसकेपछि महिलाहरूको यौन चाहना कम हुँदै जान्छ। जसले

गर्दा श्रीमानहरू निरन्तर यौन सम्बन्ध राख्न नपाउँदा तनाव भइरहेको अवस्थामा हुन्छ। यस्तो अवस्थामा पुरुषहरूको स्मरणशक्ति कमजोर भइदिन्छ र कोहि कोहि पुरुषहरू बेश्यालयतिर जान्छन वा यौन चाहना कन्ट्रोलमा राख्न नसक्दा बलात्कार गर्नातिर लागेर जघन्य अपराध गर्न सक्छ।

विवाहित पुरुष होस वा महिला शारीरिक रुपमा शरीरमा इनर्जी हुँदाहुँदै पनि कारणवश यौन इच्छालाई दबाएर राख्दा वा भुल्न कोशिस गर्ने व्यक्तिहरूमा क्रोध, अहंकार, स्वार्थ, तिरस्कार, निरासापन, चिन्ता, शंका तथा सामान्य कुरामा भगडा गर्ने वा बदलाको भावना हुन्छ। यस्तो अवस्थामा श्रीमान श्रीमतीबीचको अन्तर्सम्बन्धमा विभिन्न कुराहरूले तनाव उत्पादन गराउन खोज्छन्।

के कारणले आफ्नो यौन शक्ति वा यौन चाहना कमजोर भएको हो।

त्यसको समाधान गर्ने विकल्पतिर लाग्नु पर्छ। हाम्रो शरीरमा अन्य रोग लाग्दा रोग निको पार्न औषधि उपचार गर्छौं। त्यस्तै आफ्नो यौन शक्ति वा यौन चाहना कमजोरीको औषधि उपचार गर्न आवश्यक छ।

सुगर, प्रेसर वा थाइराइडको रोग लागेका व्यक्तिले पनि आफ्नो विगतको यौन शक्ति फर्काउन सकिन्छ। प्रेम दिने र प्रशस्त समय बिताउने बानी विकास गरेको खण्डमा यौन दुर्बलता हटाउन सकिन्छ। यौन सम्बन्ध एउटा खेलकुद जस्तै हो। खेलकुदले शरीरलाई सधैं बलिष्ठ र स्वस्थ राख्न मद्दत गर्छ। त्यस्तै समय अनुकूल नियमित यौन सम्बन्धले पनि खेलाडीको जस्तो स्वस्थ र बलिष्ठ शरीर बनाउन सकिन्छ। समयअनुकूल नियमित यौन सम्बन्धले मानिसको दिमाग फ्रेस बनाउँछ। कुनै पनि प्रकारको खेलाडीले खेलमा भाग लिन अघि पर्याप्त अभ्यास, नियमित स्वास्थ्य परिक्षण, अनुशासन र सन्तुलित भोजनको आवश्यकता पर्छ। ठीक यो कुरा यौन सम्बन्धमा पनि लागू हुन्छ।

श्रीमानले सम्भोग गर्नु अघि आफू संयमित भएर पत्नीसंग प्रशस्त समय प्रेमक्रिडा गर्ने श्रीमतीको घरायसी काममा सहयोग गर्ने गर्नुपर्छ। यस्तो अवस्थामा पत्नी सम्भोगको लागि पूर्णरूपमा तयार हुन्छन्।

सुगर, प्रेसर वा थाइरोडको रोगका कारण पुरुषहरू मनमा यौन

चाहना हुँदाहुँदै यौन उत्तेजित हुँदैनन्। यस्तो अवस्थामा पुरुषहरू तनाव भएको देखिन्छ, र जीवन्तीदेखि निराश हुन्छन्। यस्तो अवस्थाको व्यक्तिले डाक्टरको औषधि उपचार संगसंगै रगत सफा गर्ने अकुप्रेसर रक्तसंचार थेरापी गर्नु अनिवार्य छ।

रोगी वा निरोगी पर्याप्त प्रेमक्रिडा नगरी हतारमा यौन सम्बन्ध राख्नु स्वस्थ र आनन्दित यौन सम्बन्ध हुन सक्दैन। आनन्दित यौन सम्बन्ध गर्न पूर्वतयारी, अनुशासन, छलफल र पर्याप्त प्रेमक्रिडामा समय बिताउनु पर्ने यौन रिसर्चर मनोविज्ञ बताउँछन्।

मौसम सधैं एकनाशको हुँदैन। त्यस्तै मानवको स्वास्थ्य पनि सधैं एकनाश रहँदैन। बढ्दो उमेर प्रेसर, सुगर, थाइराइड वा अन्य रोगका कारण यौन दुर्बलता, कमजोरी तथा नपुंसकता हुन सक्दछ। यौन सम्बन्ध एक प्राकृतिक बरदान हो। कारणवश यौन इच्छालाई दबाउन खोज्दा शरीरमा अन्य रोगले सताउन सक्छ, र दम्पतीबीच भै भगडा हुन सक्छ। त्यसकारण शरीरमा अन्य रोगको औषधि उपचार जस्तै यौन दुर्बलताको पनि औषधि उपचारको खाँचो छ।

नगां ज्ञानमाला भजन खलःले जग्गा दान पाए

उन्नाइस वर्षदेखि नगाउँमा ज्ञानमाला भजनको माध्यमबाट समाजमा बुद्ध वचन, बुद्ध धर्मको प्रचार प्रसार र सामाजिक सेवा गर्दै आइरहेको नगां ज्ञानमाला भजन खलःले जग्गा दान पाएको छ।

नगां ज्ञानमाला भजन खलःका उपाध्यक्ष नगाउँ निवासी रामदास महर्जन र उहाँकी श्रीमती नानी महर्जनले नगां ज्ञानमाला भजन खलःलाई नगाउँ खाःस्थित जग्गा दान गर्ने एक कार्यक्रमका बीच घोषणा गरेका हुन्।

कीर्तिपुर, पाँचगामा विहार बनिसकेका छन। तर नगाउँमा अहिलेसम्म एउटा पनि विहार छैन। विहार बनाउने र ज्ञानमाला भजन गर्ने एउटा ठाउँ भए हुन्थ्यो भन्ने विचार विमर्श हुँदा रामदास महर्जनले आफूसँग र हेको करीव साढे दुई आना जग्गा दान गर्ने इच्छा जाहेर गर्नुभयो। नगां ज्ञानमाला भजन खलःले एक कार्यक्रमको आयोजना गरी उहाँबाट बचनबद्धता र संकल्प लिनु भयो। खलःका पदाधिकारी, सल्लाहकार र ज्येष्ठ नागरिकहरूले उहाँको यो सदासयतालाई सम्मान गर्दै सम्मान गर्नु भएको थियो। यो जग्गामा विहार बनाएमा सहयोग गर्ने बचन पनि थुप्रैले दिइसकेका छन। यसबाट भजन र बुद्ध ज्ञानमा मात्र सहयोग हुने नभई खलःले स्थापना गरेको ज्येष्ठ नागरिक सेवा समाजलाई पनि ज्येष्ठ नागरिकको दिवा सेवा संचालन गरी सेवा गर्ने अवसर प्राप्त हुने ज्येष्ठ नागरिक सेवा समाजका अध्यक्ष हिरा डंगोलले बताउनु भयो।

Admission Open

In
Play Group for new academic
Session 2074 B.S.

Free admission till
Saraswoti Puja

Phone:
014333771

Star Montessori Pre-
School
Dhalpa, Kirtipur-5

MONTESSORI TEACHER TRAINING

Junior diploma course (3 months)

Special discount 30%
Art and Craft, drawing,
rhymes, games free

JOB
GUARANTEE

contact :

Sunbeam Montessori training Center
Pangadobato, Nayabazar, Kirtipur
(Opposite microbus stop)
Ph: 9840360600/9808087000

**MOBILAND
ELECTRONIC
PVT.LTD**

**Fully Satisfied
Electronic
Solution**

Mobiland Electronic Pvt.Ltd
Head Office-Bahirigaun, Kirtipur-17
Kathmandu, Nepal

Showroom
Kirtipur-3, Ring Road
Behind Mangal School

Phone No:01-4334474
www.mobilandelectronics.com
www.facebook.com/mobilandelectronic

HOURL MOTORS PVT.LTD

BALAJU

HOURL MOTORS PVT.LTD.

Balaju-16, Kathmandu
Contact no.:9851210478

Authorised Sale Distributor

प्रत्येक
बुधवा:
कीर्तिपुरको
सचित्र

कीर्तिपुर
सन्देश
साप्ताहिक

आइतवा:
पतिकं
नेपालभाषाया
वा:पौ

ज्वजलपा
वा:पौ

पढौ र
पढाऔं/ब्वने
व ब्वके

घर भत्काउने सम्बन्धि सुचना

यस दर्शन वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. को की.न.पा वडा नं १७ नगाउँ कीर्तिपुर(मच्छेगाउँको मुल सडक जोडिएको कित्ता नं १६४ र १६६ मा रहेको घर भुकम्पले क्षति भई अति जिर्ण भएकोले सो घर यस सहकारी संस्थाको मिति २०७३ /०८/१४को संचालक समितिको बैठकले भत्काउने निर्णय भएको हुँदा सम्बन्धित सबै निकायलाई पत्रबाट खबर गरि सकेका छौं । कथंकदाचित पत्र प्राप्त नभएमा यसै सुचनाद्वारा सम्बन्धित सबै निकाय तथा साँध साँधियारहरुलाई जानकारी गराइन्छ । कुनै गुनासो तथा सुझाव सल्लाह भएमा यथासिघ्र कार्यालयमा लिखित रुपमा जानकारी गराउनुहोला ।

नाटक प्रदर्शनी ! नाटक प्रदर्शनी !! नाटक प्रदर्शनी !!!

२००/- स्कुले विद्यार्थीहरूका लागि विशेष छुट सहित मात्र रु १००

ONUS NEPAL and AAYAM SKILL DEVELOPMENT CENTER
proudly presents

Drama for Change

“दुर्व्यसन: एक श्रुमरी”

Details
पौष ५ - ९ गते सम्म
समय : बिहान ११:०० र दिउँसो २:३०

Organized by: Promoting Drug-free Lifestyles

In association with: ONUS NEPAL, AAYAM SKILL DEVELOPMENT CENTER, EVEREST FILM ACADEMY

Contact: Dilip K. Maharjan (9818565794), Rojeena Manandhar (9841115664)

Venue: Nepal Bhasa Academy, Kirtipur

२०७३ पौष ५ गते देखि ९ गते सम्म हुन गईरहेको लागुपदार्थ दुर्व्यसनी सम्बन्धि जनचेतनात्मक नाटक अवलोकन गर्न र गराउन हुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौ ।

**Admission
Open at**

**BBS 1ST YEAR
(Four Year Course)**

JANADHAR COMMUNITY CAMPUS

Panga 12, Kirtipur, Kathmandu, Nepal

Tel. No. 4330880, 4331982, Email: janadharcampus@gmail.com

नवकृत कृषि सहकारीको तरकारी बजार उद्घाटन

पूर्व राज्यमन्त्री दिलिप महर्जनले पाँगाको धोकासीमा स्थापित नवकृत तरकारी बजार को गत मंसिर २८ गते एक कार्यक्रमका बीच सुकुन्दामा दीप प्रज्वलन गरी नवकृत तरकारी बजारको उद्घाटन गर्नु भएको छ। सहकारीका अध्यक्ष नरहरि महर्जनको सभापतित्वमा भएको उक्त कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि सल्लाहकार एवं पूर्व राज्यमन्त्री

दिलिप महर्जन हुनुहुन्छ। अन्य अतिथिहरुमा ई.मदन डंगोल, ई. दुर्कमान महर्जन र नीलकण्ठ अमात्य हुनुहुन्थ्यो।

कृषिमा पनि विशेष गरेर तरकारी खेती विकास गर्ने

उद्देश्यले दुई वर्ष अघि पाँगामा नवकृत कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड स्थापना गरिएको थियो।

अर्काको खेत भाडा लिएर तरकारी खेती पनि गरिदै आइरहेको थियो। उत्पादित तरकारी बजारमा बेच्न समस्या भएको र बिचौलियाले बढी नाफा खाने भएपछि आफ्नै तरकारी बजार खोल्ने विचारले यो काम भएको

ई.मदन डंगोलले बताउनु भयो। यस तरकारी बजारको मूल उद्देश्य कृषक र बजारको बीचमा बिचौलियालाई छिर्न नदिने र अर्गानिक तरकारी खुवाउने रहेको अध्यक्ष नरहरि महर्जनले बताउनुभयो।

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !!

यस हिलटाउन स्कूलमा नयाँ शैक्षिक सत्र २०७४ को लागि प्ले-ग्रुप (नर्सरी तयारी कक्षा) मा नयाँ भर्ना खुल्यो।

तुरुन्त सम्पर्क गर्नुहोस्।

फोन नं.: ४३३१७३९, ४३३१४०७

Mt. Marigold School
Announces
New Admission For PLAY GROUP

Mt. Marigold School
Kirtipur-9, Townplanning
Ph.no. 4336544, 9803892419
E-mail: mtmarigolds@gmail.com

कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यालय

देवढोका, कीर्तिपुर

आ.व. २०७४/०७५ मा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ तथा स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ बमोजिम २५ औं नगर परिषद् बैठकको कार्यतालिका

क्र.सं.	कार्यक्रमको विवरण					मिति		समय	स्थान
१	बजेट पुर्वानुमान र मार्गदर्शन					२०७३ कार्तिक ३० गते, मंगलवार			
२	बजेट पुर्वानुमान/मार्गदर्शनको पुनरावलोकन					२०७३ मंसिर ७ गते, मंगलवार			
३	आ.व. २०७४/०७५ का लागि योजना तर्जुमा बैठक					२०७३ मंसिर १२ गते, आईतवार		बिहान ८ : ०० बजे	न.पा. सभाकक्ष
४	नगरपालिका बैठक					२०७३ पौष २ गते, शनिवार		बिहान ८ : ०० बजे	न.पा. सभाकक्ष
५	बस्तीस्तरको योजना छनौट					२०७३ पौष ४ गते, सोमवार सम्म वस्ती स्तरमा			
६	आ.व. २०७४/०७५ का लागि वडा स्तरीय योजना तर्जुमा भेला					पौष दोश्रो हप्ताभित्र पौष (६ देखि ९) गते सम्म			
	टोलि नं.	१	२	३	४	५			
६	वडा नं.	१	९	७	१३	१६	२०७३ पौष ६ गते	बिहान ७:०० बजे	सम्बन्धित वडाले तोकेको स्थानमा
६	वडा नं.	२	१०	८	१४	१७	२०७३ पौष ७ गते	बिहान ७:०० बजे	सम्बन्धित वडाले तोकेको स्थानमा
६	वडा नं.	३	११	५	१५	१८	२०७३ पौष ८ गते	बिहान ७:०० बजे	सम्बन्धित वडाले तोकेको स्थानमा
६	वडा नं.	४	१२	६	-	१९	२०७३ पौष ९ गते	बिहान ७:०० बजे	सम्बन्धित वडाले तोकेको स्थानमा
७	विषयगत/एकृकित योजना तर्जुमा समितिको					२०७३ पौष १३ गते, बुधवार		बिहान ८:०० बजे	न.पा. सभाकक्ष
८	नगरपालिका बैठकबैठक					२०७३ पौष १७ गते, आईतवार		बिहान ८:०० बजे	न.पा. सभाकक्ष
९	आ.व. ०७४/०७५ का लागि २५ औं नगर परिषद् बैठक					२०७३ पौष २५ गते, सोमवार		बिहान १०:०० बजे	न.पा. सभाकक्ष

पुन्ःच: टोली नं. १, कृष्ण भोला महर्जन र राजु महर्जन, टोली नं. २ सुजिन्द्र महर्जन र दिपक महर्जन, टोली नं. ३ अनुज प्रधान र काजिराम मालाकार, टोली नं. ४ सुरज ओझा र रविन प्रसाद फैंजु, टोली नं. ५ चन्द्रमाया महर्जन र श्रृजना महर्जन। साथै कार्यकारी अधिकृत, वरिष्ठ लेखा अधिकृत र योजना प्रमुखद्वारा अनुगमन गर्ने र ईन्जिनियर हेम राज शाहीद्वारा सहजीकरण गर्ने।

पद्मिनि
Jewellers

Call us - **9802 013 780, 01- 433 1046**

Come to us for all Your Creative Designing Needs

Padmini Jewellers

Purity is our Moto

Makes You Feel Who You Are

Tagawapi, Kirtipur - 17